

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3370/2022
21.10.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Јелене Ивановић, Бранке Дражић, Марине Милановић и Бранислава Босиљковћа, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ..., ВВ из ..., ГГ из ..., ДД из ..., ЂЂ из ... и ЕЕ из ..., које све заступа Милан Мелајац, адвокат из ..., против туженог Републичког хидрометеоролошког завода Србије, Београд, кога заступа Државно правобранилаштво Републике Србије, ради исплате, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 860/21 од 08.04.2022. године, у седници одржаној 21.10.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 860/21 од 08.04.2022. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 860/21 од 08.04.2022. године и пресуда Другог основног суда у Београду П1 313/19 од 10.09.2020. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев да се обавеже тужени да за период од јануара 2003. године до децембра 2004. године, на име неисплаћене наканде трошкова за исхрану у току рада, исплати:

-тужиоцу АА за период од јануара до децембра 2003. године укупан износ од 11.979,00 динара и за период од јануара до децембра 2004. године укупан износ од 12.012,00 динара, са законском затезном каматом почев од првог јануара године која следи за претходну годину;

-тужиоцу ББ за период од јануара до децембра 2003. године укупан износ од 18.513,00 динара и за период од јануара до децембра 2004. године укупан износ од 12.324,00 динара, са законском затезном каматом почев од првог јануара

-тужиоцу ВВ за период од јануара до децембра 2003. године укупан износ од 41.641,00 динара и за период од јануара до децембра 2004. године укупан износ од 11.076,00 динара, са законском затезном каматом почев од првог јануара;

-тужиоцу ГГ за период од јануара до децембра 2003. године укупан износ од 968,00 динара и за период од јануара до децембра 2004. године укупан износ од 11.388,00 динара, са законском затезном каматом почев од првог јануара;

-тужиоцу ДД за период од јануара до децембра 2003. године укупан износ од 18.513,00 динара и за период од јануара до децембра 2004. године укупан износ од 2.652,00 динара, са законском затезном каматом почев од првог јануара;

-тужиоцу ЂЂ за период од јануара до децембра 2003. године укупан износ од 18.876,00 динара и за период од јануара до децембра 2004. године укупан износ од 17.160,00 динара, са законском затезном каматом почев од првог јануара;

-тужиоцу ЕЕ за период од јануара до децембра 2003. године укупан износ од 15.730,00 динара са законском затезном каматом почев од првог јануара;
као и захтев за накнаду трошкова парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужиоци АА, ББ, ВВ, ГГ, ДД, ЂЂ и ЕЕ да туженом солидарно накнаде трошкове ревизијског поступка у износу од 141.000,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема отправака пресуде, са законском затезном каматом почев од дана истека рока за добровољно извршење до коначне исплате.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду 1 П1 313/19 од 10.09.2020. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужилаца АА, ББ, ВВ, ГГ, ДД, ЂЂ и ЕЕ и обавезан тужени да им на име неисплаћене наканде трошкова за исхрану у току рада за период од 01.01.2003. године до 31.12.2004. године, исплати сваком понаособ појединачне месечне износе са законском затезном каматом, ближе наведене у овом ставу изреке. Ставом другим изреке, делимично је одбијен тужбени захтев тужилаца АА, ББ, ВВ, ГГ, ДД, ЂЂ и ЕЕ да се обавезе тужени да им на име неисплаћене наканде трошкова за исхрану у току рада за 2002. годину, исплати сваком понаособ појединачне месечне износе са законском затезном каматом, ближе наведене у овом ставу изреке, као неблаговремен. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцима АА, ББ, ВВ, ГГ, ДД, ЂЂ и ЕЕ солидарно накнади трошкове поступка у укупном износу од 768.000,00 динара, као и појединачне трошкове ближе наведене у овом ставу изреке. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев туженог да се обавезу тужиоци АА, ББ, ВВ, ГГ, ДД, ЂЂ и ЕЕ да му солидарно наканде трошкове поступка као неоснован.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 860/21 од 08.04.2022. године, ставом првом изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Другог основног суда у Београду 1 П1 313/19 од 10.09.2020. године, у ставу првом, трећем и четвртим изреке. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, с предлогом да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној, у смислу члана 404. Закона о парничном поступку.

Тужиоци су поднели одговор на ревизију, којим су оспорили ревизијске наводе туженог и предложили да се ревизија одбије.

По оцени Врховног касационог суда, у конкретном случају испуњени су услови за одлучивање о посебној ревизији туженог, ради уједначавања судске праксе о праву запослених у Републичком хидрометеоролошком заводу Србије за исплату накнаде трошкова за исхрану у току рада, на основу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13 – УС, 74/13 – УС, 55/14, 87/18, 18/20) – у даљем тексту: ЗПП, па је одлучено као у ставу првом изреке.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је оценио да је ревизија тужене основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су у периоду од 2002. године до 2004. године били у радном односу код туженог и били распоређени у метеоролошким станицама и радарским центрима. Тужени је тужиоцима у утуженом периоду дневно исплаћивао увећану зараду у висини од 3% просечне зараде по запосленом у привреди Републике на име теренског додатка. Тужени је обезбедио смештај тужиоцима приликом теренског рада и исплатио износе за један оброк по сваком радном дану који је инкорпориран у основну зараду, али им није исплатио накнаду за преостала два obroка по дану теренског рада, због чега су тужиоци, након обављеног вештачења од стране вештака за економско-финансијску област, определили тужбени захтев за накнаду штете по овом основу у поднеску од 20.03.2018. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев тужилаца који се односи на потраживање настало у утуженом периоду за 2003. и 2004. годину позивајући се на одредбе члана 30а став 1. тач. 1) и 3) Општег колективног уговора („Сл. гласник РС“, бр.22/97...31/01) и члана 23 став 1. тачка 4) Уредбе о накнадама и другим примањима запослених у државним органима и изабраних, односно постављених лица („Службени гласник РС“ бр. 37/94....37/01), уз образложење да је послодавац дужан да запосленима поред теренског додатка исплати и трошкове исхране за време рада и боравка на терену. У одсуству посебног прописа којим је прописана висина тих трошкова, запосленом, поред накнаде за један оброк која је већ урачуната у коефицијент за обрачун плате, припада и наканда за два obroка у току дана из члана 30а став 1. тачка 1) Општег колективног уговора.

По налажењу Врховног касационог суда, основано се ревизијом туженог указује да су нижестепени судови на правилно утврђено чињенично стање погрешно применили материјално право.

Сагласно одредбама члана 1. став 3. и члана 17. Закона о државној управи („Сл. гласник РС“, бр.20/92...49/99) и одредбама члана 1. став 2. и члана 34. Закона о државној управи („Сл. гласник РС“, бр.79/05), Републички хидрометеоролошки завод Србије, тужени у овој парници, има статус посебне републичке организације, као организационог облика државне управе.

Начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања постављених и запослених лица у посебним организацијама у утуженом периоду је био уређен Законом о платама у државним органима и јавним службама (члан 1. тачка 1). Одредбама члана 5. став 1. тачка 4) и став 2. наведеног закона је било прописано да додатак на плату припада за дневну накнаду за повећане трошкове рада и боравка на терену (теренски додатак), који се обрачунава и исплаћује у висини утврђеној прописима о раду.

Пропис којим су у утуженом периоду били утврђени висина, услови и начин исплате одређених накнада и других примања запослених у државним органима, између осталог и додатка на плату за рад на терену, јесте Уредба о накнадама и другим примањима запослених у државним органима и изабраних, односно постављених лица („Сл. гласник РС“, бр.37/94...37/01). Одредбом члана 16. став 2. наведене уредбе било је прописано да додатак за рад на терену обухвата трошкове за смештај и исхрану, а

одредбом члана 17. да дневни додатак за рад на терену износи 3% од просечне месечне зараде по запосленом у привреди Републике исплаћене према последњем коначно објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, на дан исплате.

Уредбом о изменама и допунама Уредбе о накнадама и другим примањима запослених у државним органима и изабраних, односно постављених лица („Сл. гласник РС“, број 81/05), која је ступила на снагу 01.10.2005. године, брисани су чл.16. и 17. Уредбе и додат члан 23в који у ставу 1. тачка 4) прописује да се додатак на плату исплаћује за повећане дневне трошкове рада и боравка на терену (теренски додатак) - у износу од 3% просечне месечне зараде запосленог у привреди Републике, према последњем коначном објављеном податку републичког органа надлежног за статистику, а ако нису обезбеђени смештај и исхрана - у теренски додатак улазе и трошкови смештаја и исхране, али највише до износа накнаде за дневницу за службено путовање и трошкове ноћења (члан 6. и 7. ове Уредбе). Цитирана одредба члана 23в став 1. тачка 4. у пречишћеном тексту Уредбе о накнадама и другим примањима запослених у државним органима и изабраних, односно постављених лица („Сл. гласник РС“, број 95/05) садржана је у члану 23. тачка 4).

Из цитираних одредаба Уредбе о накнадама и другим примањима запослених у државним органима и изабраних, односно постављених лица и њених измена и допуна произлази да у теренски додатак улазе трошкови смештаја и исхране за рад на терену, а да тек од 01.10.2005. године, запослени којима није обезбеђена исхрана на терену имају право на накнаду тих трошкова, али највише до износа накнаде за дневницу за службено путовање која износи 5% од просечне месечне зараде по запосленом у привреди Републике (члан 6).

Имајући у виду наведено, погрешно су нижестепени судови применили материјално право када су усвојили тужбени захев тужилаца и обавезали туженог да им се исплати накнада трошкова исхране за два obroка дневно на терену у току 2003. и 2004. годину, због чега су правостепена и другостепена пресуда преиначене и тужбени захтев тужилаца одбијен.

Имајући у виду изнето, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

Полазећи од успеха у поступку по ревизији и тражених трошкова, обавезани су тужиоци да туженом солидарно наканде трошкове парничног поступка у укупном износу од 141.000,00 динара, и то: за састав седам образложених поднесака у износу од по 6.000,00 динара, приступ на четири одржана рочишта у износу од по 7.500,00 динара, за приступ на шест неодржаних рочишта у износу од по 4.500,00 динара, за састав жалбе од 27.02.2019. године и од 02.11.2020. године у износу од по 12.000,00 динара према Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“ бр. 121/12, 99/20) и састав ревизије у износу од 18.000,00 динара, према Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“ бр. 121/12, 99/20, 37/21), на основу члана 153. став 1, чл.154, 162. и 163. ЗПП, на који износ је сагласно одредбама члана 277. став 1, и чл. 278. и 324. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“, бр. 29/78...57/89, „Службени лист СРЈ“, број 31/93 и „Службени лист СЦГ“, број 1/03 - Уставна повеља), досуђена и законска затезна камата у складу са одредбом члана 3. Закона о затезној камати („Службени гласник РС“, број 119/12), од дана истека рока за добровољно испуњење обавезе.

На основу изнетог, Врховни касациони суд је применом члана 165. став 2. ЗПП одлучио као у ставу трећем изреке.

**Председник већа-судија
Катарина Манојловић Андрић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић